sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritøkustjóri: Krisjan Dahl
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Blaðfólk: Randi Jacobsen · Dagny Joensen · Jóslinus Eidesgaard · Sjúrður Skaale · Eyðun Klakkstein

Útgevari, uppseting og prent: P/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegi 28 Argjum

Postadr.: Postsmoga 76 110 Tórshavn
Telefon: 11820
Telefax: 14720

Dialogur við bretar

Oddagrein

SUM næsti granni okkara og brúgv til europeiska meginlandið er tað einki annað enn náttúrligt, at Føroyar økja um samvinnuna við Bretland. Vit hava leingi havt samvinnu henda vegin, tó kann tað undra, at henda samvinna ikki er nógv størri. Ikki bert eta bretar nógv av okkara fiski, teir eru eisini eitt gott "springbrett" inn á meginlandið, har stórur eftirspurningur er eftir okkara frálíka fiski. Eisini hvat viðvíkur útbúgving, arbeiði oa. er náttúrligt, at vit menna samvinnuna við Stórabretland.

Í veruleikanum liggja vit ómetaliga væl fyri við møguleika fyri samvinnu í allar ættir tað verið seg til Danmarkar, Noreg, Ísland, Grønland og so Bretland, og gjøgnum Bretland hava vit so skjótastu atgongdina inn á stóra ES-marknaðin. Hetta at vit skilja málini hjá okkara norðurlendsku grannum, og at flestu føroyingar eisini eru væl fyri í enskum máli ger tað so nógv lættari hjá okkum at koma í samband við allar okkara grannar. Men vit mugu ásanna, at vit hava kanska ikki dugað nógv væl at uppsøkja og fara undir samvinnu eitt nú á handilsøkinum, innan ídnað og vinnu sum heild. Á nógvum øðrum økjum so sum mentan og útbúgving hava vit heldur ikki verið nóg dugnalig til at troyta møguleikarnar.

NÚ føroyingar yvirtóku rættin til undirgrundina hómaðstu bráddliga heilt nýggir møguleikar úti í havsbrúnni, her serliga ein komandi oljuvinna. Og nú mangt bendir á, at júst tað stóra økið millum Bretland og Føroyar goymir stórt ríkidømi av olju og gassi er tað uppaftur meira náttúrligt at seta spurningin um økta samvinnu millum londini. Tí er tað eisini rætt av formanninum í uttanlandsnevndini at reisa spurningin um ein politiskan dialog millum londini. At bretski konsulin eisini heldur tað vera røttu gongdina er hugaligt og vónandi kemur hetta fyri oyruni á avvarðandi bretskum politikarum.

TAÐ er tó eitt stórt men. Og hetta er óloysta marknatrætan millum londini. Tí sum løgmaður so rætt málber seg, so vilja føroyingar ikki góðtaka, at søgan endurtekur seg. Her verður hugsað um, hvussu bretar trároyndu okkara grunnar á sinni. Teirra krav um undirgrundarmark heilt inn at klettinum var tí eisini eitt sera ókløkt stig, sum teir tó seinni tíanbetur hava angrað. Vónandi fara bretar at umhugsa seg enn einaferð og heldur velja eina skilagóða loysn á marknaðsemjuni, sum eisini føroyingar kunnu góðtaka. Tað er so heldur einki í vegin fyri, at vit longu nú fara undir at tosa við bretar um víðari og konkret samstarv á oljuøkinum í kjalarvørnnum á eini skilagóðari marknaloysn. Vónandi fara vit í næstum at vera vitni til eitt bretskt initiativ, sum gongur hesa leið. Her kann konsulin eisini bera boð

Sosialurin

Síðu 2 viðmerkingin

Millumkommunalur útlikningargrunnur er neyðugur

Tann útviklingur politikkur – sum fer fram í dag í Føroyum, fremur stóran ójavna millum eitt nú høvuðsstaðarøkið og bygdaøkini í Føroyum.

Hetta verður ikki sagt, tí vit kenna annað enn vælvild fyri høvuðsstaði okkara, har vit øll eiga næstrafólk og kenningar, men Føroyar hava ikki verið, eru ikki og eiga ikki at vera bert Suðurstreymi.

Hesin útviklingur hevur longu hvítt Føroyar upp í øki arbeiðsloysisøki. Hevði tað verið fyrst í hesi øldini, so vórðu tey nevnd hungursøki. Dømi um hesi øki eru Suðuroy, Sandoy, Nólsoy o.o. Arbeiðsloysistrygging og almannaverk syrgja fyri at vónandi eingin hungrar í Føroyum, men tað er ikki nóg mikið. Menniskjað livir ikki av breyði eina.

Arbeiðsfordeilingin og harvið inntøkufordeilingin í hesum landi er skeiv – hon vil kanska altíð vera nakað ýmisk, men fordeilingin sum er nú, er gjørd meira skeiv av politikarum og alment goldnum toppstjórum.

Vit hava øll goldið og gjalda framvegis yvir skattin fyri bjargingina av Føroya Banka, Fiskavirking, Fiskasøluna o.v., men summi av okkum eru hugartil bert sloppin at gjalda fyri okkara egna undirgang – og tað var ikki ætlanin ella hvussu?

Hyggur man at teimum 4 kommununum, sum noyddust at fáa hjálp úr kommunala kreppugrunninum, so sæst at felags fyri tær triggjar er, at landspolitikarar saman við nøkrum hálvalmennum stjórum hava framkið júst hesum kommunum teirra inntøkugrundarlag, teirra virksemi er niðurbundið, og tí er skattainntøkan ov lítil, hóast hægsta kommunuskattaprosent. Og fólkið flýggjar og flytur undir FAS ella DIS, til Grønlands, Íslands, Danmarkar, Noregs ella til Havnar fyri at livbjarga sær. Eftir situr ein brøkpartur av skattgjaldarum við skerdari orku? Sleppur fólkið ikki til arbeiðis aftur, so verða bygdirnar bert ein skuggi av tí, sum var.

Tó, ein lítil glotti kundi verið fyri tær fýra kommunurnar – ein bráfeingishjálp um kommunali kreppulánsgrunnurin verður gjørdur til ein kommunalan útlikningargrunn. Ein slíkan grunn hava øll londini rundan um okkum havt í ártíggjur. Hetta kundi verið flestu bygdakommunum ein kærkomin hjálp.

Eg heiti tí á nevndina í Kommunala Kreppulánsgrunninum, sum skjótast at fara undir slíka fyrireiking.

Sjálvandi hevur borgarstjórin í Tórshavnar kommunu úttalað seg ivasaman til slíkar tankar, nú borgarstjórin á Tvøroyri nevndi hetta. Men tað kann hon í Tórshavn eisini saktans loyva sær – hon er jú lokalpolitikari har. Og har stendur ikki so illa til, nú saner að er.

Tað er sera óheppið, at almennir og hálvalmennir stjórar á okkara týdningarmestu fyritøkum, sum vit øll hava verið við til at sanerað, og summir landspolitikarar eru so lítið at sær komnir, at teirra verð endar við Kirkjubøreyn. Tað er til lítlan sóma bæði fyri okkara land og okkara høvuðsstað.

Hesin hugburður má broytast. Politikkurin má umfata allar Føroyar, so lívligt verður at búgva í øllum bygdum í Føroyum fyri okkum, sum eftir eru.

Birgir Mohr

Lesarabrøv

Ummæli av Tímaglasinum í SvF

Hjálp, ja, eg endurtaki, Hjálp (send boð eftir August W. og 5.000 steseolid og eitt diskret lobotomi).

Ja hvat annað kann sigast um Tímaglasið í føroyska monopolsjónvarpinum gamlaárskvøld.

Tað er langt imillum at síggja slíkt vánaligt sweet nothing. Onki stuttligt, ongin satira, onki seiggj í. Onki, ja hvat, Per við eygnabrúnum?

Ein landsstýrismann sum sigur hann er colanarkomanur, ein fittan Muldi, sum onki fekk sagt, ein løgmann og ein landsstýrismann, sum onki søgdu, men lótu okkum síggja teirra ivasomu korpus í vøddamaskinum (hvat við heilavøddamaskinum) hø hø.

Café Grugg. Fínt sum Café, men at taka partar burtur úr er synd og skomm fyri ta annars fínu kabarettina. Einsamøll mugu hasi brotini tykjast heilt burturvið.

Ja, og hvat meira? Johan í Kollafirði og Esmar Eysturoy, nærmast yesterdays news. Gullfiskurin var mest áhugaverdur.

Kut við starvsfólkunum í sjónvarpinum. Kanska stuttligt á einum vátum jólapersonalefrokosti (gnæk, inside gnæk og aftur hø hø).

Nú eru Argemenn vorðnir Beatlesserfrøðingar. Og ein Safir amatørtónleikari, sum ikki helt seg standa í skugganum av Beatles (I mean it) (hjálp).

Hví blandaði Ingun Schiller ikki fimmdupultar drinks til heila kórið, so eitt sindur av lívi kom í og eisini ítróttardamuna við medusakrúllunum? Hví drakk ongin handan B52 (áhhhhhhrrrrrr ja).

Tað er so lætt at vera atfinningarsamur, eg veit (ger tað betur sjálvur FØROYA SKÓTAR FRAM BADEN POWELL, men Tróndur, halló Tróndur ....) Nýggjur bossur, nýggir kústar, vís hvat tú dugir til. Halt ikki tínar arbeiðsgevarar, Føroya fólk, fyri spott.

Osfr. Osfr.

Giv mig en grav ved det isgrønne hav.

& Nefus

Er Debes Joensen føroyskt?

Høgni **Debes Joensen** hevur meldað seg úr Fróðskaparfelagnum. Orsøkin er, at hann er ónøgdur við ta nýggju donsku føroysku orðabókina hjá Føroya Fróðskaparfelag.

Hesi stórtíðindi hevði Sosialurin at bera 3. januar og ú min sann eisini útbygt 4. januar. Høgni **Debes Joensen** kann nevniliga ikki foreina seg við, at eisini innlænt útlendsk orð hava fingið innivist í orðabókini.

Løgið, tí hesin sami maður sýnist ikki at hava trupulleikar við at foreina seg við sítt egna útlendska eftirnavn. Tað hevur hann ikki fingið føroyskað, og so hevur hann enntá dittað sær at verið limur í Fróðskaparfelagnum síðan 1971 við hesum eftirnavninum! Hvar er logikkurin (skilvísin) hugreiðan (hesi uppskot hevur orðabókin)?

Eg ynskti mær orðabókina í jólagávu og fekk hana eisini. Tað eri eg fegin um, hóast eg haldi tað vera í so fjákut ikki at varðveita ta altjóðað stavsetingina av fremmandorðum. Tað er annars ófort, at Hjalmar Petersen og Marius Staksberg hava víst tað dirvi at velja eina forsónandi miðleið viðvíkjandi móðurmálinum. Støðan er tíverri tann í dag, at mangur føroyingur himprast við at opna munnin. Tí hvat nú um málið, móðurmálið, ikki er nóg gott føroyskt? Málið er fólksins. Tað skrivar Høgni **Debes Joensen** eisini í síni grein. Men hann heldur, at vit eru so fáment og tí skal hava málsliga leiðbeining fyri neyðini. Sjálvandi skulu tey málkønu vegleiða, men eisini vísa á allar møguleikar og so lata brúkaran, føroyingin, avgera.

Joan Christiansen

Johan Mortensen, bretskur konsul:

Tørvur á politiskum dialogi við Bretland

-Eg eri sera fegin um orðini hjá formanninum í uttanlandsnevndini í Sosialinum í gjár um at fáa í lag politiskan dialog millum Føroyar og Bretland. Eg havi longu latið hesa áheitan fara víðari til mínar h eimildarmenn sigur bretski konsulin í Føroyum

Bretski konsulin í Føroyum, Johan Mortensen er sera fegin um úttalilsini hjá Helenu Dam á Neystabø, formanni í uttanlandsnevndini, í Sosialinum í gjár, har hon eftirlýsir ein politiskan dialog við Bretland

Vit hava eitt vaksandi samstarv við Bretland, og tað er greitt, at tú saman við einum øktum sambandi eisini skal hava ein politiskan dialog. At føroyskir parlamentarikarar kunnu møta bretskum starvsbrøðrum er nettup tað, sum skapar felags forstáilsi millum lond

Johan Mortensen, sum hevur verið bretskur konsul í nøkur ár sigur, at seinastu ferð, at samband hevur verið millum løgtingið og bretska parlamentið, var tá Pauli Ellefsen, løgmaður saman við Sofus Poulsen vitjaði í Whitehall

-Síðani tá hevur einki samband verið, og eg haldi tað er ógvuliga spell, og tí eri eg fegin um, at tað frá løgtingsins síðu verður lagt upp til eitt ynski um ein dialog, og eg skal fegin bera víðari hetta ynskið til mínar heimildarmenn sigur Johan Mortensen, sum heldur tað er ógvuliga týdningarmikið, at Føroyar og Bretland fáa góð viðurskifti við hvør annan, tí bæði londini hava brúk fyri tí, nú tað bendir á, at ein tann stóra framtíðar oljuprovinsin kemur at liggja júst á økinum millum hesi bæði londini. Saman hava vit ómetaliga stórar møguleikar, men harvið er ikki sagt, at vit ikki eisini skulu samvinna við onnur lond so sum Danmark og Noreg. Johan Mortensen vísir tó á, at sum næsti granni okkara er tað einki meira enn natúrligt, at vit gera alt fyri at økja og menna samvinnuna við Bretland, báðum londum at gagni

jan

VALUTAKURSIR

		05.01.96	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	555,40	555,15
Bretland	Pund	866,34	857,82
Týskland	Markur	387,10	387,59
Svøriki	Króna	84,53	83,43
Noreg	Króna	87,89	87,91
Frakland	Frankur	113,17	113,44
Belgia	Frankur	18,850	18,884
Sveits	Frankur	480,06	482,62
Holland	Gyllin	345,70	346,25
Italia	Liri	0,3547	0,3511
Finnland	Markur	128,45	127,71
Ísland	Króna	9,52	9,51
Eysturríki	Skillingur	55,073	55,126
Spania	Pesetas	4,602	4,580
Portugal	Escudos	3,728	3,721
Kanada	Dollari	412,17	407,40
Grikkaland	Drakmur	2,386	2,369
Japan	Yen	5,3344	5,3971
Írland	Pund	894,32	886,81
	XEU	716,15	711,76

Kelda: Føroya Sparikassi

Skrivstovufólk

søkist til Føroya Musikkskúla

Umsóknarfreist: Fríggjadagin 26. januar 1996
Starvsbyrjan: Hósdagin 1. februar
Arbeiðstið: Hálvdagsstarv – fyrrapart ella seinnapart eftir avtalu
Lønarviðurskifti: Sambært sáttmála millum Starvsmannafelagið og Føroya Landsstýri.
Setanartreytir: Skrivstovuútbúgving, kunnleiki í enskum og hollur telduførleiki.

Nærri upplýsingar fáast frá musikkskúlaleiðaranum Olavi Hatun, tlf. 16462 (á skrivstovuni) og tlf. 11819 (heima)

Umsóknir eru at senda til:

Føroya Musikkskúla
Falkavegi 6, 100 Tórshavn
Tlf. 16462 - Fax 18555

Stórur trettandakvøldsdansur

við HJARNAR, BLACK PANTERS og ÁRSINS SONGRØDD, SIRI

verður á Kambsdali í kvøld kl. 23^00^

Uttanlandsferð fyri 2 suðureftir verður burturlutað. Virði 7.000,- kr.
Borð og stólar verða sett upp í høllini.
Eisini verður møguleiki at keypa sær okkurt til matna.

ÍF